

---

# JÓ PÁSZTOR

KERESZTYÉN CSALÁDI LAP.

---

SZERKESZTI  
KOVÁCS SÁNDOR  
THEOL. AKAD. TANÁR.

ÁRA :  
EGY ÉVRE 2 KORONA. — FÉLÉVRE  
1 KORONA 20 FILLÉR.

---

## Krisztus mindenütt.

Ne csak falon és képben, jelben,  
De mélyen az igaz kebelben  
Legyen ott Krisztus mindenütt! . . .  
És ne csupán, mint puszta hit,  
De miut az erkölcs legjava.  
Jóságos, égi, szent szava  
Találjon utat oda is,  
Hol Neve nem kelt áhítatra,  
Hol nincs hit — és ha van, hamis.

Türelem, Szeretet, Bocsánat,  
Épedjen a világ utánad! . . .  
Legyen ott Krisztus mindenütt!  
Még ott is, a hol Őt tagadják,  
Ha mély erkölcsét befogadják:  
Pogány szívek szintén javulnak.  
Szelíd erkölcsben  
Enyhülve bölcsen,  
Őt vallják tudtukon kívül;  
Míg ott, hol a hit megkövül  
S Krisztus csak áldott puszta név  
S erkölcs híján hitbéli hév  
Csupán gyűlölködésre kész,  
Árasztva a világra vést:  
Legyen bár képe díszhelyen,  
Ott Krisztus nincs jelen!

Legyen ott Krisztus mindenütt,  
 Miként vezérlő csillagunk,  
 Mely nélkül hányt ladik vagyunk  
 Viharzó élettengeren.

Világfentartó szerelem,  
 Ha ifju szívbe kap tüzed:  
 Ne rontsd meg a férfit,  
 Ne rontsd meg a nőt! . . .  
 Légy tiszta, szép! Két élet üdve,  
 Mely Isten asztala előtt  
 Krisztus nevében úgy szövődik,  
 Hogy sírig tartó, szent legyen  
 S hogy túl azon, örök időkig  
 Sok ember-nemzedék tekintsen  
 Rá vissza hű emlékezéssel,  
 Mint élte kristály kútfejére . . .  
 Hogy a szívünket szenny ne érje:  
 Legyen ott Krisztus mindenütt! . . .

Házunkban, csöndes otthonunkban,  
 Hol annyi mély, nagy örömünk  
 És annyi gondunk, bánatunk van;  
 Hol az anya halálos harc közt  
 Ad éltet édes gyermekének,  
 Hol cseng ma ártatlan kacaj  
 S holnap — szívet tép szörnyű jaj;  
 Hol majd vidáman zeng a dal,  
 Majd felbúg temetési ének,  
 A hol a gazdagok s szegények  
 Egyenlőn érnek bút s derüt:  
 Jó sorsban bölcs útmutatásul,  
 Balsorsban mély vigasztalásul,  
 Legyen ott Krisztus — mindenütt!

S az iskolában, a hová  
 Nemes tudásért jár a gyermek,  
 Láthatlan töltse bé a termet  
 A szelíd szeretet!  
 Ott szinte zengjen mindörökkön  
 A szép ige a légbe' fenn:

«Hagyjátok hozzám jönni őket,  
 A kicsiket, övék a menny!»  
 Ott azt tanítsák, a mi élet  
 És ne a mely öl, a betűt . . .  
 Áthatva új, kis nemzedéket,  
 Legyen ott Krisztus mindenütt!

S künn a közélet  
 Forgatagában  
 Förfögetegében,  
 A hol az érdek  
 Harcai dúlnak  
 S el-elvadulnak;  
 A hol temérdek  
 Sebet adunk,  
 Sebet kapunk;  
 Hol az igazság.  
 Ha gyöngye — vérzik,  
 Hol erős gazság  
 Ökle megérik;  
 Hol a kenyér  
 Ára verejtek  
 S néha — vér;  
 Hol kiki tűr  
 És kiki üt — —  
 Hogy harcunk emberséges legyen  
 S ne csupa csúfság,  
 Ne csupa szégyen:  
 Legyen ott Krisztus mindenütt!

Még fegyveres csatákon is,  
 Mikor a hon vagy a szabadság  
 Kezünkbe adja az acélt  
 S ölünk, halunk,  
 Nem nézve eszközt, csak a célt,  
 Hogy ellenségeinkben is  
 Embert szeressünk,  
 Testvért becsüljünk  
 S kegyetlenségbe itt se essünk;  
 Hogy ihletett hőssé avassa,  
 Ki szent eszmékért halni tud

A lány szívűt  
 S hogy irgalommal által hassa  
 A zord szívűt,  
 Kemény kezűt:  
 Legyen ott Krisztus mindenütt!

S essék az ember bármi tájra  
 És érje jó vagy balszerencse:  
 Keresse Őt s akadjon Rája,  
 Hogy megsegítse és megmentse.  
 Bölcsőnktől míg a sírhoz érünk,  
 Mint láthatatlan szent vezérünk  
 S ha éltünk végórája üt:  
 Mint megnyugvásunk és reményünk  
 Legyen ott Krisztus mindenütt!

KOZMA ANDOR.

## A tengeren járás.

A tengeren járó Jézusról mondok nektek egy csodatörténetet, úgy ahogy az evangyliomban megírva találjuk.

Galileában, a szép Genezáret taván vagyunk. Ott szeretett ő legjobban időzni. Nem csoda! Ahhoz a csodaszép tóhoz életének legkedvesebb emlékei fűzték. Ott annak partján járkálva szólította el hálóiiktól legelső tanítványait, Pétert és Andrást, meg Jakabot és Jánost, hogy emberhalászokká tegye őket; ott annak partja közelében szemelte ki az ő városát, Kapernaumot, ahonnét be-bejárta az egész tartományt, tanítván a zsinagógákban és hirdetvén Isten országának evangyéliomát, ett annak vizén hajókázva csendesítette le a bösz vihart és vad hullámokat szava hatalmával s ott annak vizén . . . járt is.

Oda át volt tanítványaival a túlsó, a nyugati oldalon, Bethsaida Julias pusztájában. A vész hírre menekült oda, hogy Herodés Antipas tetrarka Keresztelő Jánosnak fejét véteté Machárus várában. Nem magát, nem életét féltette, hanem az ügyet, melynek szolgálatában állt s aztán meg magánosan is akart lenni nagy keservében, hiszen legnemesebb barátját vesztette el, aki az ő útját egyengette!

Hanem a nép, amelyre tanításainak s jó cselekedeteinek gazdag áldásait már annyiszor árasztotta volt ki — nem tudott nélküle lenni. Utánna sietett gyalog — a pusztába s ő az elárvult népét megszánta.



Kik éheztek az igazságot, ott a pusztaságban is táplálta azokat. Adott nekik abból a kenyérből, mely a mennyből jött alá, melyből, a ki eszik örökké él, mert az ő maga . . . az Ige. (Ján. 6, 57, 58.) S aztán mikor mindnyájan, (pedig sokan, mintegy ötezren voltak) megelégedének, kiadta tanítványainak a parancsolatot, hogy keljenek hajóra s menjenek ő előtte vissza a másik oldalra, míg ő elbocsátja a sokaságot.

Úgy lőn. A nép széteszlott — ki erre, ki arra, hazatért. Ő maga pedig fölment a hegyre, hogy szokása szerint magánosan imádkozzék (Istenem! milyen imák lehettek azok az Ő imái!) s míg lelke a fényes égbe szállott, az egész vidékre reáborúlt az éjszakának szürke félhomálya.

Igazán megkapó kép. Fent a hegyen szikla-alapon erős lélek, fenséges nyugalomban s odalent a hegyek mélyen fekvő Genezareth vizén ingó hajón gyenge lelkek emésztő aggodalomban. Mert — hogy az utazókra is gondoljunk — a tanítványokat ugyan nagy baj fenyegette ám azalatt. Erős szél támadt a különben szélről eléggé megvédett tavon s a bösz hullámok csakúgy hányták-vetették a hajót

S ime! ekkor esett a nagy csoda, a tengerenjárás csodája.

Jézus ugyanis látván a fenyegető veszedelmet, a negyedik órváltás idején, vagyis már reggel felé, a tengeren járva, a tanítványokhoz ment s midőn ezek e csodán megláborodva őt kísértetnek nézték és féltőkben kiáltani kezdtek — odaszólt nekik, mondván: «Bátorság! én vagyok, ne féljete!

Erre a hirtelen Péter, aki maga is szeretett volna a tengeren járni, kérve-kérte a Mestert: parancsoljon, hadd melhessen hozzá!

S elhangzik az Úr ajakán a szó: Jövel! Péter kilép a hajóból, jár is a vizen, de amint látja a nagy szelet . . . kezd merülni. Jó szerencse megint, hogy az Úr közel vala s hogy Ő hozzáfordult. Jézus kinyújtja kezét, megragadja őt s e szókkal: «Óh kicsinyhitű, miért kételkedtél!» — belép a hajóba s a szél . . . lecsendesül.

Istenem hányszor olvastam és magyaráztam a tudományszomjas ifjaknak ezt a csodás történetet. Megismertettem őket egy rakás magyarázó elmélettel, hogy csak úgy zúgott belé a fülök és mikor felnyitom ezt a szent könyvünket, azt a mi drága újszövetségünket és a történetet magamnak — szívemnek olvasom: feledve a tudás összes anyaga — elmém megáll, nem gondolkodom többé, csak érzek. Érzem, hogy engem is elküldött az én Uram, hogy menjek az élet tengerén át kis hajómban a tulsó partra. Érzem, hogy el indultam, haladtam is egy kevéssé s már-már benn járok a tenger közepe táján s ime, hogy kedvezőtlen szél támadt reám, most veszem észre

nagy bajom: az Urat ott fenn hagytam a hegyen, hogy óh jaj, nélküle indultam utamra!

De nézd szívem, a szürke félhomályon át valaki közeleg te feléd is. Odafordúlok — de nem hiszem, hogy Szabadító az, csak még jobban félek, mely üldöz szüntelen . . . a kísértettől. Pedig Ő az, az Úr az, ki soha el nem hágy, ki bármerre járunk, lépten követ minket s midőn azt hiszszük, hogy már minden elveszett, megszólal s szava oly édes. olyan biztató: «Ne félj! Én vagyok!» Igen Uram! Te vagy! Te mindenütt ott vagy, Te mindenütt jelen vagy! Te ha tengerre kelek is, ha vad orkán üldöz is, szenvedés, nyomor emészt is, Te velem vagy, mellettem vagy. Te — kételkedéssel keresselek bár — meghallod szómat s ha merülni, ha sülyedni kezdek, kezed kinyújtod, megragadsz, s megtartasz engem, — kicsiny hitűt!

Jőjj is Úram! nehéz az élet, sok baj fenyeget mindnyájunkat; várva-várjuk érkezésed, hogy megtarts minket s hajónkra szállva, a szél lecsendesüljön s nekünk békességünk legyen te véled.

DR. MASZNYIK ÉNDRE.

## A szeretet erősebb a halálnál.

Egyszer egy kis leánykához hivatnak, beszéli egy öreg pap, hogy részesítem a vallás vigasztalásaiban, mivel — úgy mondták — haldoklik.

Mikor megérkeztem a házhoz, egy asszony bevezetett hozzám; — a leány kilenc-tíz éves lehetett, leültem ágyához.

— Mi a kívánságod kis leánykám? — Kérdém tőle megsimitva nedves hideg homlokát.

— Csak látni kívánom Önt, mielőtt meghalnék.

— De hát megakarsz halni?

— Meg.

— Nem szeretnél meggyógyulni?

— Nem.

— És miért?

— Igen fáradt vagyok.

— Csak azért? Ha meggyógyulsz, nem leszel többé fáradt.

— Nem csak azért. Lássá tisztelendő Uram, mióta iskolába és templomba járok, mindig szerettem volna atyámat a templomban látni, — ha csak egyszer is. Sohasem tudtam rávenni. Azt hiszem, hogy ha meghalok, tisztelendő Úr szólhat hozzám a szentírásból. Szívesen meghalok hétszer, csak ő egyszer halhassa az Isten igéjét.

A kis beteg nem sokára meghalt, de nagy fájdalomra, temetésére nem mehettem el, mert előtte való nap magam is ágynak estem. Igen fáj, mondom, mert nagyon szerettem volna temetésénél végezni a szent szolgálatot.

Néhány nap mulva, hogy felgyógyultam egy idegen megviselt arcu ember lépett be hozzám, megfogta kezemet és így szólt:

— Ön nem ismer engem?

— Nem uram.

— Én vagyok a szegény kis Mari atyja; én érettem halt meg szegényke! Mert jól hallottam, mikor rebegette, hogy hétszer is kész volna meghalni, csak én egyszer halhassam az Isten ígését. Szegény kis leánykám! nem vetem meg az ő drága örökségét. Helyemet a templomban rég elfoglalta más; engedje meg atyám, hogy az ajtó mellett meghúzhassam magamat.

Ettől fogva az ember rendes látogatója lett az istenitiszteletnak, munkás és feddhetetlen életet folytat. Hiszem, hogy neve be van írva az élet könyvébe.

(Franciából)

BAKSAY SÁNDOR.

## Mutasd meg a te hitedet!

Mennyire csalárd a világ! A füleket szünetlen töltögeti szóval-beszéddel s a szemeknek semmi sem jut. Sokat ígérni, keveset adni ifjakknál és öregeknél közönséges dolog. Únos-úntalan, úton-útfélen halljuk: Keresztyn vagyok, hiszek az Atyában, a Jézus Krisztusban, az én megváltómban és szeretem felebarátomat, — de hangos szavukon kívül semmi sem bizonyítja. Egy régi bölcs azt mondja: «Rosszul volna nékem dolgom, hogy ha szavaim jobban oltalmaznának, mint cselekedeteim.» Szomorú dolog ha csak szavaid bizonyítják, hogy a Krisztus híve vagy és cselekedeteid ellened szólnak. Jobb a néma száj és a beszédes kéz mint a beszédes száj és néma kéz. Ha veled egy szerecsen elakarná hitetni, hogy a színe fehér és szemeiddel látnád, hogy bizony fekete, tudnál-e hitelt adni néki? Azt mondog: hiszem, hogy az Isten az én atyám, de nem látom, hogy előtte fiú szeretetben, félelemben, bizodalomban és engedelmisségben járnál. Miképen higgyek a te szavaidnak? Hiszem, hogy a Jézus engemet a bűntől és haláltól megváltott, — és a bűnnek szolgálász és magadat halálra taszítod. Hogy illik ez a kettő össz? Szereted felebarátodat — szóval, de testi, lelki szükségére nincs szived szerint gondod; szomorkodik és eleped vigasztalásod nélkül, — hol vagyon a te gileádi balzsamod, a szeretet? Tévelygés útján jár és nem igazítod jó ösvényre. Vétkezik



szemeid előtt és testvéri szóval meg nem fedded. Éhség szomjúság gyötri, étellel, itallal meg nem elégited. Meztelen, — föl nem ruházod. Nehéz úton törődött testtel vánszorog, — és fedeled alá nem hívnád egy éjszakányi pilhenőre. Tövisből vetett ágyon betegen rimánkodik gyógyulásért, — nem sietsz hozzá, hogy fölelmed megnyugtató, bátorító szavaddal. Hol vagyon a te szereteted? Szólj hogy lássalak! Mutasd meg nékem a te hitedet! Nem tudod-e, hogy a fát gyümölcséről, az embert cselekedeteiről ismerik meg? *Minden jó fa jó gyümölcsöt terem, a magveszett fának hitvány a gyümölcse.* (Máté 7. 17.) Mutasd meg a te hitedet gyümölcsjeidben, mutasd meg alázatosságodban, mutasd meg szeretetedben. Ha eddig meddő fa voltál, könyörögj a te mennyei atyád jóvoltáért, hogy várjon még béketűréssel a te gyümölcsjeidre s kérd, hogy tegye termékenyvé földi életedet. Ha nemcsak füleim hallják, de szemeim is látják, hogy keresztyén vagy, hiszek néked. Csak szólj, hogy lássalak. Mutasd meg lelkemnek a te hitedet!

Sz. F. J.

## A dal.

— (Legenda.) —

Kinek a szíve merő irgalom,  
A szent életű Gellért egykoron  
S Valter mester, hű segítő társa  
Király elé, Esztergom várába  
Elindultak, mint az apostolok;  
Nem more patrio, csak úgy gyalog,  
Tiszától a Dunáig nagy az út,  
El is nyúttak szépen egy pár sarut,  
Mikor egyszer a Bükk közepébe,  
Az est őket váratlan elérte.  
Mind jó, amit az Úr fenn elvégzett!  
Gellért a bajuak oda se nézett,  
Hiszen a Bakony rengetegibe!  
Hét álló évig élt, mint remete,  
Megszelídítván a bős vadakat,  
Hanem Valter a dolgon felakadt:  
«No már, Uram, a te élted becses  
S más püspököt helyedbe hol keres  
István király?! Meg én is a torkom,  
Ha itt hálunk, örökre elrontom;  
Mivel dicsérem aztán az Urat?!»  
Nem nyughatik, jobbra-balra kutat,  
S egyszer csak szívbéli örömére  
Nagy rőfögés hangzik közelébe:  
A völgy falvában lakó kondások

Most terelik haza a kondájok,  
Iziben hozzájuk csatlakoznak  
S reményökben nem is csatlakoznak:  
Magyar nem vet závárt a kapura,  
Egy agg nemes, a helységnek ura,  
Köszönti vendégit szíves szóval,  
Látja őket mindenféle jóval,  
Majd átengedi az egész szállást.  
S maga az akolban keres hálást.  
A két zarándok leheveredik,  
A gazda jó szíve tetszik nekik;  
Egy fákllya hinti fényét szertesét,  
Az agg püspök a «Szentek életét»  
Olvasgatja. De Valter se álmos  
S rákezd egy «te deum laudamus»-t.  
Kezdi halkán, majd magasbaszárnyal,  
Gellért ur fölhágy az olvasással,  
Fújják ketten, fújják lelkesedve,  
Ám az ördög mindig ott áll lesbe:  
Míntha templomban fecske csicsereg,  
Mikor együtt van a gyülekezet,  
Egy üde hang a tágas pitvarba!  
Rágyújt egy pogány, világi dalra,  
A szövegét tisztán behallani:  
«Két szem szilva, duránczai,



Tudnál-e rám kacsintani,  
Csillagom, galambom?

Ha te tudnál kacsintani,  
Én is vissza tudnám adni  
Csillagom, gálambom.»

«Ki zengedez? Nézd meg csak, jó  
Válter!»

— Szólt a püspök — «Hánem ne  
zavard el!»

«Atyám! Egy éretlen leánycseléd,  
Ki dologgal szerzi a kenyerét,

Pozsony.

Kézi malmon öröl és dalolgat,  
— E tájt híre sincsen más malomnak.  
Munkája biz' nehéz s nézd a kába  
Belédafól mi szent zsolozsmánkba,  
Meggzavarva ájtatos imánkat :  
Parancsolj hát hallgatást e lányuk!»  
De a püspök komolyan ránézett,  
És szóla : «Káromlás a beszéded.  
Ki késő estig az igát húzza,  
A munkáját soha meg nem únva,  
Míg jutalma sovány bér, izzadság :  
*Hűd, ajkán a dal annak imádság !*»

ALBERT JÓZSEF.

## Találkozás.

### I.

A «csöndes ház», a hogy a Rubozék házat hítták a városban, bizony semmit sem volt bizalomgerjesztő, barátságos. Síma, szürke falain magasan álltak az ablakok, melyek télen-nyáron, éjjel és nappal örökké be voltak csukva; rajtuk függönynek, ablakvánkosnak semmi nyoma, hogy valamicskével nyájasabbaknak látszottak volna. S a nagy, vaspántos kapu oly ridegen meredt a ház végén az idegenre, hogy senkinek sem kerekedhetett kedve a belépésre. Aztán az a végtelen csönd szinte irtózáttal töltötte el azokat, a kiket a sors arra kárhoztatott, hogy a «csöndes ház» szomszédjai legyenek; soha semmi vendégség, soha egy kis életjel, hogy odabenn emberek laknak. Mindössze a cselédek révén tudtak meg egyet-mást Rubozékról, mert ők maguk senkivel sem érintkeztek s eltelt két-három hónap, sőt félév is, hogy egyiküket vagy másikat az utcán megpillanthatták.

A cselédek pedig csudadolgokat meséltek a különös családról. Jó dolga van ott a cselédnek, megvan mindene, nem bántják soha egy szóval se őket, de nagy dolog, ha félesztendeig kitarja valamelyik. Abban a házban nem beszélnek az emberek: egy nap múlik, mint más és nem esik egyetlen szó; csöndesen tesznek-vesznek, még csak az ajtók sem csapódnak, mert posztóval vannak beszegve; még csak a padló sem kopog, mert pokrócok fogják föl a neszt. S a nagy némaság között, miut valami kísértet, úgy járkál nesztelenül egy feketébe öltözött, halovány asszony; kezének intésével parancsol; nagy, bánatos szemének nézésével igazgatja a házat, cselédséget, szóvalán tábort. A ház ura soha sincs otthon; hónapokig, sokszor

félévig messze van s ha hazajön, komor, zivataros éjjelen állít be s ilyenkor még nagyobb a csönd, még ijesztőbb a némaság. Van egy csenevész gyerek, akárcsak nem is volna, talán jobb is lenne. Látni még senki sem látta, se a városban, se a házban. Azt mondják, beteg évek óta, régen, soha sem is volt egészséges. Lehet vagy huszéves és még nem tud járni, még csak ülni sem; a nagy, nehéz feje visszahanyatlik a váukosokra, nem bírják el a vézna vállak. A maga nevét sem tudja becsületesen kimondani; ha valamit akar, csak dadog, majd vad, állati hangokba tör ki. Igen, kihallatszott néha a legbelsőbb szobából, a hol husz esztendő óta fekszik s a hová az apján, anyján kívül más még nem lépett be soha. Hogy mégis mindezt honnan tudják, arról senki sem tud számot adni. Elég az hozzá, hogy tudják s titokban este, mikor a cselédszoba füstölgő lámpáját eloltják, egyik a másiknak elbeszéli, borzalmas, hajmeresztő történet módjára. Ha új cseléd jó a házba, másnap már mindent tud és fél, mint a többi. Bizony nagy esemény, ha félesztendeig kivallja a háznál valamelyik.

## II.

Valaha régen egész más volt a Ruboz Ákosék házatája. Hanem erre már kevesen emlékeznek. Ruboz Ákos akkoriban híres cimbora volt; hét vármegyére szólott a széles jókedve, magyar vendégszeretete. Tárva-nyitva állott az a vaspántos, régi-módi kapu mindig s ha esténként kigyuladtak rendre az ablakok s kihallatszott rajtuk a muzsika, nóta, mindjárt barátságosabb lett a ház képe, pedig akkor is már meglehetősen ódon épület volt. Nem is lehetett olyan örökfeketeségű éjjél, a melyikbe a Ruboz Ákos hangos ablakai bele ne világítottak volna.

Akkor is, egyszer is, vagy tizenkilenc éve, nagyon hangosan voltak. Odakiint csunya, istenharagos éjszaka tombolt, egymást érte a villám; a tisztelendő felküldte a harangozót a toronyba, hogy engesztelésre kondítson. Ruboz Ákoséknál nem sokat törődtek az időjárással; vígan öblögettek az urak és a cigány húzta körömszakadtáig. Ott ivott az alispán, ott az egész vármegye, Ruboz Ákos szolgabíró akart lenni . . .

Hallották a szomszédok a nagy mulatozást és keresztet vetettek :

— Vétek . . .

— Ej, ki bánja? Egyszer élünk! — kurjantott az alispán s derékon kapta a szép Ruboz Ákosnét.

És ropta az asszony szilajon perdülve, édes öleléssel, hamis mosolygással. Ilyenkor az ember tűr is egy keveset, csintalan mou-

dást, akár egy csókot is, ha senki sem látja . . . Hisz Ruboz Ákos szolgabíró akar lenni.

Történt vala pedig, hogy míg az asszony az alispánnal járta, a harmadik szobában egy kicsi kis jószág kibukott a bölcseöböl. Egy esztendő múlt az istenadta, szöghajú, okos szemű, egészen az apjára ütött. Kibukott szegényke, mert fölébredt és senki sem volt a szobában. Máskor, ha megmozdult, ott termett mellette az édesanyja, de ebben az órában mulatság, vendégség volt éppen s nem lehetett. A cselédek meg haszontalanok ilyenkor, ha szerét ejthetik, kiszöknek a konyhába és összeülnek vilogni. A keserves sírásra aztán befutottak ott találták a gyermeket a földön; eltagadták volna, de nem teheték, mert a kicsinek erősen földagadt a feje, hát megmondották. Volt nagy rémület, egyszeribe elcsöndesedett a ház; a tisztí főorvos, a ki szintén ott mulatott, kijelentette, hogy agyrázkódástól lehet tartani. S csakugyan, a gyermek rosszul lett és reggelfelé már lázban égtek kicsi szemei. A szülők kétségbe voltak estve, boldogságuk, mindenük volt ez a gyermek, éltek-haltak érte. A doktor ugyan biztatta őket, de hivatalos, komoly ábrázatát nem vetette le egy percre sem többet, pedig úgy éjjél előtt még nagyon virágos kedvben volt. A széledező vendégekkel sem akart elmenni, hanem bekvártélyozta magát Rubozékhoz.

Ruboz Ákoséknál ez volt az utolsó yigalom; ettől a naptól lett «csöndes ház» a Ruboz Ákos háza.

### III.

A betegséget csak kiállotta valahogy a gyerek. Az apja vastermészetét örökölte, mondogatta az orvos. De a tekintete csak nem lett a régi; fekete szeméből hiányzott valami, talán csak az apja, anyja tudná, mi, de hiányzott. A régi becékre sem hallgatott; annakelőtte már ismerte az apját, anyját, jókedvében mosolyogva repesett feléjük; most mindegy volt neki, akárki; csak nézett tágra nyitott, nagy szemekkel, csak nézett. Szólni se igen akart, vagy legalább nem volt látszata, hanem a feje annál nagyobb lett, alig tudta fölemelni.

— Istenem, háttha . . . és a mit gondolt, ki se merte mondani az asszony. Ki venné azt magára, egy ember-életét, kettejük boldogságát?

Pedig úgy volt, mutatta minden és megmutatták főkép az évek.

Az asszony sírt, évekig nem volt nyugalmas éjjele. Bántotta az az egy este; ha akkor nem történhetik, most boldogok lehetnének. Néha úgy hitte, hogy nem bűnös, nem tehet róla, hisz meg-



eshetett volna egyébként is, máskor is a dolog. De aztán látta a férjét szóltanul, némán járni-kelni, érezte szemrehányó tekintetét s hallotta durva, mogorva megjegyzéseit, — hát mindjobban azt hitte, hogy ő az oka mindennek és érezte, hogy lassanként lelkére nehezedik minden. Hiába ápolta azt a gyereket, hasztalan áldozta fel éjjeleit, fehérre virrasztotta arcát, véresre sirdogálta két szemét. És ifjusága tűnt, tűnt; nem tudott magának megbocsátani még sem. Ha volt egyetlen perce, a mikor nagyon ránehezedett a vezeklés súlya és szabadulásra gondolt, csak oda kellett tekintenie az ágyra, a hol csenevész, nyomorék gyereke sínylődött év év után — és előlről kezdte volna három életnek kálváriáját is.

A régi boldogság elszállott örökre; csak halvány remény se volt, hogy vissza jöhessen valaha. Ruboz elszokott a háztól, nem tudta látni azt a beteg gyereket a nélkül, hogy el ne futotta volna a vér. Félt tehát a vérétől, hogy olyat tenne, valami borzasztót, a mit megbánhatna és éppen azért kerülte az otthonát. Az az, hogy régen nem volt otthona; bolyongott hetekig, hónapokig, mint a kivert kutya. Ha hivatalos dolga nem volt, csak azért utazott, hogy az országúton lehessen. A döcögő szekér összerázta, a vihar megmosta, összetépte, csak jobb volt neki mégis ott kint, mint odahaza. S ha nagyritkán hazavetődött egy napra, éjjel jött a viharral, bezárkózott a szobájába s a következő éjjel megint eltűnt. Nem akart senkit se látni, azt a fehér asszonyt meg éppen nem. Bántotta az örökös vezeklése, sírása. Mit nyavalyog? És ha egy tengert össze-sírna, akkor se tehetné jóvá, a mi történt . . .

És folytak az évek, tiz év, tizenöt év, húsz év. Maradt minden a régiben. Azt mondják, az idő meggyógyít mindent, a Rubozék házáról nem tudta levenni az átkot. Valami néma, nagy bűn messze száműzött onnan minden áldást és két embernek az útját vitte, vitte mindig messzebb, mindig széjelebb egymástól. Vétkes, nagyon vétkes volt az a csöndes élet. Nem szóltak ott egész nap egy szót sem és mégis mindig káromolták a jó Istent, ki könyhullatással, kishitűséggel, ki pedig örökös gyűlöléssel . . .

#### IV.

A huszadik esztendőben csoda történt.

Egy reggelen a Ruboz-fiú meghalt; nagy, nehéz feje ott feküdt a párnákon kidülledt, merev szemekkel. Az édes anyja fogta, szépen lenyomta a vékony szemhéjakat s hogy föl ne nyiljanak többé, súlyos pénzdarabokat tett rájuk. Azután leborult az ágy szélére imádkozni. És a hogy imádkozott, eszébe jutott, hogy a kit ő most az Istennek



ajánl, az már régen meghalt, azt már tizenkilenc esztendeje éjjelnappal szakadatlan siratta. A csodálatos pedig az volt, hogy most nem tudott sírni. Megkönnyebbülésfélét érzett, mint mikor valakinek valami régi, nagy bűnét bocsátják meg egyszerre, végnélkül való kegyelemmel. Jó Isten, tizenkilenc esztendő óta siratni valakit csak untig elég. Hány nagyot, drágát kevesebb idő alatt is elfelejtetek! Ennek meg már mindegy, megváltás volt neki a halál.

Száraz szemekkel, köny nélkül hívja elő a cselédséget, nyugodtan intézkedik a temetés dolgában; csak mikor a nagy teremben róni kezdik a ravatalt, akkor rezzen össze: itt táncolt . . . itt, ezen a helyen hallotta meg . . . .

Valaki vállára teszi a kezét.

— Ruboz! — hebegi s olyan idegenül hangzik neki e név, hisz régen, nagyon régen nem mondta ki.

— Hát meghalt? — Kérdezi Ruboz.

És bemennek együtt a halottas szobába, a férfi fölemeli a gyerekről a lepedőt s hosszan nézi a beesett, sokat szenvedett arcot.

— Eleget kinlódott . . . mondja végre csöndesen.

— Jobb neki így . . . mondja rá az asszony.

— Jobb . . . talán nekünk is jobb . . . és ezt már szinte súgja, halkán, maga elé, miközben átnyújtja kezét az ágyon a feleségének. Ez ráborul a kézre és megcsókolja, úgy fuldokolja zokogva:

— A jó Isten áldjon meg érte, Ruboz! . . . .

VOJTKÓ PÁL.

## Egy vőlegény levele.

Bethlen Miklós írta, Erdélyországnak egyik legnagyobb fia, mint boldog vőlegény. Hű tükre egy nemes érzésű s ennél fogva boldogságra érdemes léleknek. Százszorosan boldog menyasszony, a kinek ilyen levelet írtak. Az évszám 1667., tehát innen-onnan harmadfélszáz esztendeje annak, hogy édes tartalmát a szemérmes, okos, kedves Kún Ilona olvassgatta a dobonkai udvarházban. A kik így készültek a házasság élethez, mint ez a két egymáson csügö lélek, azok nyugodtan, bizalommal várhatták frigyükre a kegyelmes Isten áldását.

A levél így szól:

«Édes egyetlen egy gyönyörűségem! Mivel az a vak és bolond szerencse vagy, hogy a pogányok istenit ne imádjuk vagy csak emlékezettel is, az dolgok úgy hozák, hogy az mikor ti egyik ország

szegletében, én akkor az másikban lakjam; ha mikor közelebb esnénk is egymáshoz, mint most, én ismét eltávozom: Küldöttem Édesem, Balog Zsigmond uramat látogatásodra; mert Szívem a jövő héten felmegyek Udvarhelyszék felé s oztán eltávozván innet, messzebb esem tőled. Félek is, hogy karácsonyig nem láthatlak, sem látogatathatlak; de akkor ha Alamáron lennétek, talán oda mennék, kivált ha magad sütötte kalácscsal gazdálkodnál. Adja Isten, édes Lelkem, hogy akkor vagy akármikor csakhamar láthassalak örvendetes jó egészségben, addig is örvendetes híreket hallhassak, Szívem felőled.

«Az minémű kezyűt kérsz vala, Zágonba küldtem Édesem; adja Isten, egésséggel viselhesd; ha Isten módot ad benne, selyemből csináltatok egy bokrot, de megkivánom édes Görliczém, hogy rá szolgálj; a mit elődbe irtan meg, ird meg; *az Bibliát szorgalmatosan olvasd* én nékem is igen szépen írj s tudósító egésségedről s arról is, mennyit irtál már s *az Bibliát is meddig olvastad*. Arról bár ne tudósíts, hány hímet varrottál vagy hány orsó fonalat fontál; mert az úgy is talán gyertyabélnek volna jó vagy annak sem édes szerelmes kis nagy anyám.

«Megmondja Balog Zsigmond, csak kérdezd meg tőle, ki volt most vacsorán vendégem; de meg ne haragudjál; egy szó ne legyen mindjárt fülbemászó, mert csak bébotlott ide az házhoz az a jó ifiú özvegy asszony, de bizony hiában; már késő, mert te kis tolvaj mind elraboltad a szívemet még az tavasszal. Maradok is édes szerelmes szívem, szép kis Görliczém.

Holtig tökéletes szeretőd, igaz hű mátkád.»

Lakodalmukat 1678. június 11-én tartották Osdolán nagy örömmel és vígassággal. 17 $\frac{1}{2}$  esztendőt töltöttek együtt zavartalan boldog házasesletben, a mikor a jó feleség meghalt. Az özvegy férj holtáig gyászolta.

KRÓNIKÁS.

## Az egyházi élet köréből.

A «Jó Pásztor» IV. évfolyamát kezdi meg ezzel a számmal. A mellékelt tartalomjegyzék mutatja, hogy a szerkesztőt prot. íróink legjava támogatja nehéz munkájában, önzetlenül, pusztán a jó öntudat édes jutalmáért. A «Jó Pásztor» a tiszta evangéliumi szellem harcosa, szeretetet, hitbúzgóságot, keresztyén hűséget hirdet és tauít; Isten igéjét prédikálja a templomon kívül. Arra törekszik, hogy a Krisztus szellemét beleplántálja olvasói szívébe s az életbe. A «Jó Pásztor» közöl szép

költeményeket, építő bibliai magyarázatokat, búzgó elmélkedéseket, történeti rajzokat, tanulságos elbeszéléseket s különféle fontos tudnivalókat az egyházi élet köréből.

A «Jó Pásztor» ára *egész évre csak 2 korona*, oly csekély, hogy a legszegényebb napszámos ember is járathatja. A lap árát a szerkesztőhöz, *Kovács Sándor theol. akad. tanárhoz Pozsonyba* (Konvent-u. 13.) kell küldeni. Aki mindjárt fizetni nem tud, annak a kedviért elvárunk aratás vagy szüret utánig. A ki *öt* előfizetőt *gyűjt*, a «Jó Pásztort» egy egész évig ingyen kapja.

**Kozma Andor Pozsonyban.** Kedves estéje volt múlt évi december 21-én Pozsony protestáns közönségének A Protestáns Esték ádventi (X) sorozatának utolsó estéjére a theol. akad. tanári kar Kozma Andor jeles költőnket kérte föl felolvasónak s ő a kérésnek a legnagyobb készséggel engedett. Kozma Andort a Jó Pásztor olvasói is ismerik a múlt évfolyamban két remek vallásos költeménye után s így nagy közönség gyűlt össze meghallgatására. Három költeményét szavalta el: «Isten mindenütt;» «Krisztus mindenütt» és «Az ördögűző tinta» s eleven előadása között még inkább kitüntette a költemények mély igazságait s megkapó szépségeit. A költemények közül egyet mai számunk élén közlünk. Hiszszük, hogy olvasóink is élvezni fogják s épülnek rajta. Épen illik az újesztendei alkalomhoz, hiszen minden jó keresztyén Jézus nevében indul el évi útjára s illik egy kis lapocska homlokzatára, mely mindig és mindenütt, mindenben a Krisztust keresi, a Krisztust prédikálja. Istentől azt óhajtjuk, hogy a lelkétől ihletett költő prédikátort soká tartsa és éltesse szent országát szolgálatában.

**Magyar Luther** Luther Mártonnak három alapvető reformátori irata: «*A német nemzet keresztyén nemességéhez*» «*Az egyház babiloni fogságáról*» «*A keresztyén ember szabadságáról*» megjelent magyarul dr. Masznyik Endre szép fordításában. Az irodalmi Társaság ajándékozott meg bennünket e ritka értékes kincscsel. A ki a reformatio szükséges voltát el nem ismeri, olvassa végig ezt a könyvet s meggyőződik róla, hogy az az isteni gondviselés egy különös kegyelmi ténye volt az emberiséggel szemben. Luther olvasása különben azért is üdvös, mert látjuk belőle, hogy a mi korunk nemzedéke is reá szorul a reformatióra, a krisztusi szellemben való megújhódásra. Különben örömmel jelentjük olvasóinkak, hogy Masznyik Endre megígérte a *Jó Pásztornak*, hogy nagy reformátorunk *asztali beszélgetéseiből* többet lefordít a mai kis nyájunk számára. A nagy becsű beszélgetések közlését legközelebb megkezdjük.



**Jó könyvek.** *Reggeli Harangszó.* Gondolatok gyermekek számára fölébredésükkor. Irta Havergal Franciska. Fordította Vargha Gyuláné. Kicsi 64 lapnyi könyvecske, minden levélen egy rövid szívhez szóló elmélkedés gyermekek számára. Az elmélkedéseket igazi bibliai szellem hatja át s egyszerű nyelven, világos, tiszta, átlátszó okoskodással vezetik az olvasót Krisztus lábaihoz. A 10—15 éves gyermek nagy áldással olvashatja e könyvet, a mely a keresztyén vallás legfőbb igazságait oly egyszerű, koruknak megfelelő nyelven tárgyalja. A kedves kis könyvecskéből jövő számunkban mutatót hozunk. Ára 50 fillér. Meg lehet rendelni a Jó Pásztor útján is. — A magyar nemzeti irodalom főkincseit *Magyar Remekirók* cím alatt bocsátja közre 55 kötetben a Franklin-Társulat. Az egész gyűjtemény ára 220 korona, mely 3 koronás havi részletben is törleszthető. Most van kinek-kinek alkalma hajlékát értékes könyvtárral olcsó pénzen fölszerelni. A vállalat részletes tervével szívesen szolgál a Franklin-Társulat könyvkiadó hivatala Budapest. IV. Egyetem utca 4. Az *Állatok világa* című nagy műből, melyet a Légrády Testvérek adnak ki, megjelent a 45. füzet. Az elefántokról szól s részletesen ismerteti fogásuk, szelídítésük, betanításuk módját. Egy-egy füzet ára 80 fillér. Az eddig megjelent köteteket 18 koronájával lehet kapni minden jobb fajta könyvkereskedésben.

A «*Magyar szó*» a protestáns eszmék, érdekek legbuzgóbb és legkészségesebb szolgája valamennyi napi lap között. Nincs jogos panasz, melynek szószólójává ne szegődnék, nincs törvényes kívánságunk, melyet magáévá ne tenne és lelkesen föl nem karolna. Évek előtt sokat tanácskoztak egyházi életünk vezér férfiai arról, hogy lehetne egy protestáns szellemű napilapot alapítani s akkor nagy áldozatokra is hajlandók voltak. Ez a lap áldozatunk nélkül létrejött, csak az a feladat vár reánk, hogy fentartsuk. Ára 28 kor. épen annyi, mint a többi lapoké. Mulasztást követünk el, ha nem pártoljuk.

### Szerkesztői izenet.

Akik az új esztendő kezdetén üdvözetünkkel, jó kívánataikkal megtiszteltek, e helyütt mond szíves köszönetet a szerkesztő.





*Az evang. theologusok otthona kiadásában  
most jelent meg*

# *a „Protestáns Esték“*

*II. füzete.*

## TARTALOM:

<i>A monotheismus a görögök- nél és izraelieknél . . .</i>	<i>Pukánszky Bélától.</i>
<i>A fejedelemasszony udvara</i>	<i>Kovács Sándortól.</i>
<i>A női kéz . . . . .</i>	<i>Hegedüs Istvántól.</i>
<i>Sokrates . . . . .</i>	<i>Stromp Lászlótól.</i>
<i>Versek . . . . .</i>	<i>Szabolcska Mihálytól.</i>
<i>A provencai troubadourok</i>	<i>Albert Józseftől.</i>
<i>Jean Paul a leánynevelésről</i>	<i>Dr. Masznyik Endrétől.</i>
<i>Az evangelium Japánban .</i>	<i>Pröhle Vilmostól.</i>
<i>A munkáskérdés és a soci- alis reformok . . . . .</i>	<i>Schulpe Györgytől.</i>
<i>Költözés más világba . . .</i>	<i>Stromp Lászlótól.</i>
<i>Carlyle Tamás . . . . .</i>	<i>Jónás Jánostól.</i>
<i>A halotthamvasztás keresz- tyén álláspontjáról . . .</i>	<i>Dr. Masznyik Endrétől.</i>

*A vaskos 20 nyomtatott íves mű ára 1 frt, díszes an-  
golvászon kötésben 1 frt 50 kr.*

*A megrendelések a Balassa-Gyarmati Könyv-  
nyomda Részvénytársasághoz vagy Kovács Sán-  
dor theol. tanár úrhoz Pozsonyba intézendők*

**Karácsonykor megjelent és azóta  
közkezen forog**

**KOVÁCS SÁNDOR**

# IMAKÖNYVE

az evangyeliom népe számára.

Az egyházi irodalomban egyedül áll tartalmával, díszes kiállításával és olcsóságával.



A protestáns imádságok gyöngyeinek gyűjteménye. Az egyházi lapok szerint igazi hézagpótló mű, a minek egy prot. családból sem volna szabad  
o o o o o hiányozni o o o o o

**1900. március hó 1-éig**

**a B.-Gyarmati Könyvnyomda Részvénytársaságnál**

elővételi áron kapható.

Csinos keménykötésben . . . . . — frt 50 kr  
Díszes angolvászson kötésben, arany metszettel, finom minister papíron, csattal 1 frt 50 kr  
Elefántcsont utánzat, vagy díszes bőrkötésben arany metszettel pergament papíron díszes csattal . . . . . 2 frt 50 kr

**A mű bolti ára ha könyvkereskedők útján szereztetnék meg, 40%-al magasabb lesz.**

Lelkész vagy tanító uraknak két havi leszámolásra bizományba is ad imádságos könyveket

**a B.-Gyarmati Könyvnyomda  
Részvénytársaság.**